

N:o 33.

Af herr **Andersson, Gustaf**, om ändring af 6 § i förordningen angående straffarbetes och fängelsestraffs verkställande i enrum den 21 december 1857, m. m.

Att hela vår lagstiftning bör hvila på grundprincipen: likhet inför lagen är en fordran som gjort sig gällande i det allmänna folkmedvetandet. Der någon lag eller förordning finnes, som icke motsvarar denna fordran, är den icke god och bör derfor ändras.

En förordning hvarpå min uppmärksamhet särskildt blifvit fastad är Kongl. Maj:ts nådiga förordning af den 21 december 1857 angående straffarbetes och fängelsestraffs verkställande i enrum.

I § 6 af nämnda förordning medgifves fånge rätt, dels att »förskaffa sig bättre underhåll eller större bekvämlighet, än i fängelset allmänneligen bestås», dels att »fånge, som ej till arbete dömd är, vare berättigad att med tjenligt arbete sig sysselsätta, om han sjelf sådant sig förskaffar». Att icke *alla* fångar kunna komma i åtnjutande af först nämnda förmåner ligger i öppen dag. Den fattige fången måste nöja sig med fängelsekost, då den icke kan lefva kräsligt, och straffet blifver i så fall för den förstnämnde långt hårdare än för den sistnämnde.

Den i paragrafens sista moment medgifna eftergift synes icke heller vara öfverensstämmande med den i straffrätten antagna grundsats, att brottsling som blifvit dömd sin frihet förlustig skall, åtminstone under den tid han i fängelset förvaras, göras oskadlig för samhället.

Om nu, såsom på senare tiden allt oftare inträffat, tidningsutgifvare eller andra kränka den svenska folket tillförsäkrade tryckfrihet på sådant sätt, att rättskränkningen föranleder frihetsstraff, så borde väl samhället, under den tid, den brottslige är beröfvad friheten, vara för-

skonadt från det skadliga inflytande, ett brott af omförmälda beskaffenhet åstadkommer. Det ifrågavarande stadgandet tillintetgör det ändamål, som med straffet åsyftas, om den, som för brott mot tryckfriheten gjort sig skyldig till frihetsstraff, tillåtes att jemväl från fängelset sprida, bland allmänheten, sina samhällsupplösande läror. Visserligen stadgas i ofvannämnda förordning att fängelsets styresman eger tillse, att den fången medgifna rätt att sysselsätta sig med sjelfvaldt arbete icke må till brottsliga företag missbrukas. Men denna föreskrift har visat sig icke utgöra ett tillräckligt korrektiv mot de för samhället vådliga olägenheter, jag jemväl med min motion önskar få undanröjda. Man kan ju icke heller fordra att fångelsernas styresmän i alla förekommande fall skola kunna bedöma hvad som kan hänföras till brottsliga företag. Meningarna härom äro ju föröfrigt mycket olika. Hvad den ene anser för brottsligt kan en annan anse vara för samhället gagnande och tvärt om.

Sedan genom kongl. förordningen den 16 maj 1884 de särskilda friheter som i 1857 års förordning medgifvits dem, som blifvit dömda till enkelt fängelse, numera borttagits för dem, som undergå fängelsestraff, hvartill ådömda böter förvandlats, synes mig äfven från moralisk synpunkt omförmälda friheter böra inskränkas eller borttagas för dem, som blifvit ådömda urbota bestraffning, enär den, som skall umgälla den lindrigare straffarten böter, eljest blifver i fängelset hårdare behandlad än den, som gjort sig saker till en svårare straffart.

På grund af hvad jag ofvan haft äran anföra får jag vördsam samt yrka,

att Riksdagen ville för sin del besluta att hvad som i kongl. förordningen den 21 december 1857 stadgas: »Vill och kan han (fånge) förskaffa sig bättre underhåll eller större bekvämlighet, än i fängelset allmänneligen består; vare det tillåtet, såvidt ordningen eller säkerheten inom fängelset derigenom ej störes» och »Fånge, som ej till arbete dömd är, vare berättigad att med tjenligt arbete sig sysselsätta, om han sjelf sådant sig förskaffar; egande dock fängelsets styresman tillse att denna rätt ej till brottsliga företag missbrukas», måtte ur förordningen uteslutas; samt att i kongl. förordningen den 16 maj 1884 företages den ändring som i anledning häraf kan blifva erforderlig, hvarjemte jag anhåller att lagutskottet, hvar-

till jag förmodar denna min motion blifver remitterad, måtte, om mitt förslag icke i allo godkännes, på det sätt formulera stadgandet om den föreslagna lagförändringen, att de af mig antydda syftemål vinnas.

Stockholm den 27 januari 1890.

G. Andersson.

N:o 34.

Af herr **Borg**, med förslag till ändring af giftermålsbalken i vissa delar.

Gentemot de sträfvanden till familjebandens upplösning och den kristna moralens undergräfvande, som i våra dagar med allt större styrka framträda, är det af nöden, att alla vänner af en rätt fattad sedlighet enigt samverka genom åtgärder, som afse att stärka den på ett fast äktenskap grundade familjen och bereda rum för en högre och renare uppfattning af denna för samhällets bestånd så högvigtiga institution.

I detta afseende lemnar den moderna lagstiftningen äfven i Sverge rum för en väsentlig anmärkning. Enligt svensk lag (giftermålsbalken kap. 1, § 6) gifves nemligen rätt åt kvinna att träda i gifte redan då hon fyllt femton år. Det inses lätt och styrkes dessutom af all erfarenhet, att en kvinna vid så tidig ålder blott i ytterst sällsynta fall kan vara vuxen att uppbära eller ens medveten om de pligter och det